

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

**Meditationum evangelicarum pars tertia, hoc est:
Tractatio evangeliorum tam dominicalium, quam
festivalium, ad recte se sub variis tentationum generibus
gerendum, disposita**

Creide, Hartmann

Francofurti ad Moenum, 1682

De tertio

[urn:nbn:de:bsz:31-126133](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-126133)

III. *Ex gratitudines utilitate.* Hic audimus, Samaritanum Christo acceptissimum esse: quia enim beneficium ipsi præstitum, grato animo agnoscit, hoc ipso quoque spiritualem sanitatem impetrat, & per fidem conservatur ad salutem æternam, 1. Petr. I. v. 5.

Pari ratione nos quoque in posterum à Deo omnia bona expectare possumus, si pro acceptis & præsentibus bonis, ei gratias agamus. Sacrificans laudem, honorificabit me: & illic iter, quo ostendam illi salutem Dei, Psal. 50. v. ult.

Cum Salomonis templum recenter structum consecraretur, & Symphoniaci laudarent Dominum, eumque celebrarent, & extollerent vocem tubis, cymbalis & instrumentis Musicis, & laudarent Dominum, quod benignus sit Dominus, ejusque misericordia daret in æternum: implebatur domus Dei nube, ut non potuerint Sacerdotes stare, & ministrare propter caliginem. Compleverat enim gloria Domini domum Dei, 2. Chron. 5. v. 13. 14.

Sicut igitur Dominus in templo Hierosolymitano præsentia gratiæ suæ habitavit: sic hodie tenus adhuc habitat, inter laudes Israel, Psal. 22. v. 4. nempe eo in loco, ubi Christiani, ut spirituales Israëlita, se invicem docent & commonent, in Psalmis & hymnis, & cantibus spiritualibus, in gratia cantantes in cordibus suis Domino, Col. 3. v. 16.

Ubi verò Deus gratia sua habitat, ibi plenitudo benedictionis, plenitudo vitæ, plenitudo gaudii, plenitudo boni, plenitudo beatitatis, semitæ quippè ejus stillant pinguedinem, Psal. 65. v. 12. & ubi est, ibi Sol & clypeus est, dat gratiam & gloriam,

nec privat bonis eos, qui ambulant in innocentia, Psal. 84. v. 12.

Offeramus proinde semper ei hostiam laudis, id est, fructum labiorum confitentium nomini ejus, Hebr. 13. v. 14. hoc placebit ei, super juvenum, cornua producentem, & ungulas, Psal. 69. v. 33. Die novissimo publicè id commendabit, cuique, qui gratum se exhibuit, ut Samaritano dicturus: Surge, nempe à mortuis, & vade, nempe in vitam æternam: fides tua te salvum fecit.

De Tertio.

Restat *Cautela*, quæ tribus absolvitur Regalis, ut sunt

1. *Proximo parce.* De Leprosi memorat Evangelista, quod à longè steterint, id enim congruum erat legi divinæ, mandanti, ut leprâ infecti à reliquorum hominum commercio exclusi, nudis capitibus, scissis vestimentis & coopertis labiis incederent, quò à quolibet facilius agnosci & eò melius caveri possent, Levit. 13. v. 45. 46.

Huic legi adversari nolunt hi leprosi, idèò videntes, Christum via publicâ incedere, secedunt ad latus, ne ipsi molesti sint.

Observent hoc illi, qui morbis contagiosis infecti, nihilominus cum aliis epulantur, aut eorum commercio utuntur, quod tempore pestilentia subindè fieri amat: ubi apud multos superstitio invaluit, ut credant, si pestilentia alios inficere possint, se ab illâ immunes fore. Hi sicariis à Luthero assimilantur. Sicut enim Sicarii modò hunc modò illum cultro vulnerant, & tamen à culpa alienos se pro-

profitentur: sic etiam hi contaminant, hic puerum, ibi sceminam, & tamen factum à se nolunt, sed in sinu rident, quasi rem bene gesserint: hoc verò modo melius esset cum bestiis, quam cum ejusmodi homicidis habitare, ait Lutherus. Quinrum enim præceptum mandat: non occides. Quocunque igitur modo proximum occideris, homicida eris, homicida verò non habet vitam æternam, in semetipso manentem, 1. Joh. 3. v. 15.

Veri Christiani aureolum illud semper recordentur: Omnia, quæcunque vultis, ut faciant vobis homines, eadem & vos facite illis, Matth. 7. v. 12. Hoc caritas Christiana requirit, quæ non cogitat malum: sed patiens & benigna est, 1. Cor. 13. v. 4 seqq.

Mysticè hi leprosi imago sunt omnium nostrum. Propter conatum enim peccatum originale, non habemus locum in Regno Dei, Joh. 3. v. 5. & à longè stare coacti fuisset: siquidem peccata nos & Deum nostrum divisissent, Esa. 59. v. 2. nisi Christus nos cum Patre suo expiasset. Ne itaque superbiamus operibus nostris, ut Pharisæus ille, Luc. 18. v. 11. sed cum filio prodigo, Pater peccavi! ingeminemus, Luc. 15. v. 21. Hoc modò nos Dominus gratia sua ut leprosos hosce dignabitur. Respiciet enim ad pauperculum, & contritum Spiritu, & trementem sermones suos, Esa. 66. v. 2.

II. *Ad Christum confuge.* Id leprosi fecerunt. Quia enim de Christo audierant, quod passim varias infirmitates curaverit, dum Christus ipsis in via obviat, occasione inferviunt, & alta voce clamant: Jesu bone Magister, miserere nostri!

Discamus hoc ab ipsis. Adam absconderat se sub arbore, cum Deus diceret:

Adam ubi es? Gen. 3. v. 11. Cain vagus & profugus erat, Gen. 4. v. 12. Israelitæ timore percellerantur, cum inter tonitrua & fulgura, & clangorem buccinæ Deus legem promulgaret, in monte Sinai, Exod. 19. v. 16. Saul & Ahasia deterius agebant, dum ille Pythonissam in Endor, 1. Sam. 28. v. 8. hic verò Beelzebub, Deum Accaron, 2. Reg. 1. v. 2. & ita uterque Diabolum consulebat, & multiplicabat molestos labores suos, Psal. 16. v. 5.

Id neutiquam faciamus, sed ad eum confugiamus, qui percussit nos, ut nos sanet, Psal. 6. v. 2. Verè enim in Domino Deo nostro salus Israel, Jer. 3. v. 23. hic sanator noster est, Exod. 15. v. ult. nec ablegat nos cum lepra nostra ad Jordanem, ut Naaman, 2. Reg. 5. v. 10. sed sanguis ejus emundat nos ab omni peccato, 1. Joh. 1. v. 8.

Licet igitur hodierno die non amplius circumeat in terra, ut tunc fecit: tamen manet nobiscum omnibus diebus, usq; ad consumationem seculi, Matt. 28. v. ult. sed alia ratione, nempe per modum dexteræ Dei, ut Luth. loquitur, regnans ut Rex potentissimus à mari usq; ad mare, Ps. 72. v. 8. in medio inimicorum suorum, Ps. 110. 2. Propterea non longè est ab unoquoque nostrum, Act. 17. 28. & suspiria nostra audit, ut clamorem leproforum audivit, gemitus enim nostri nò sunt absconditi ab ipso, Ps. 38. v. 10.

De Abgaro Rege Edessæ refert Eusebius, quod in periculoso morbo constitutus, literas exaraverit ad Christum, eumq; rogaverit, ut ad se veniret, & sibi opè ferret. Cui Christus responderit, se hâc vice præsentem accedere non posse: post adscensum vero suum se quendam ex discipulis missurum, qui ipsi & suis auxilium offerret.

Thad-

Thaddæum itaque Apostolum post ascensionem Christi Edessam venisse, & Abgarum cum multis aliis sanitati restituisse, & ad Christum convertisse.

Quod si igitur corporaliter Christum accedere non possumus, ut leprosi hi, per literas, h. e. fidelem orationem ei miseriam nostram explicemus. *Oratio quippe fidelis nuncius est, mandatum peragens, & penetrans, quod caro non potest pervenire*, ait Augustinus. Sic amicè Dominus respondet nobis, dicens: Clamavit ad me, & ego exaudiam eum &c. Psal. 91. v. 14. Sir. 35. v. 21.

III. *Gratitudinem exhibe.* Hic Samaritanus nobis exemplo suo prævit: videns enim quia mundatus est, regressus est, cum magnâ voce magnificans Deum, & cecidit in faciem ante pedes ejus, gratias agens ei.

Sanitas, Dilecti! nobile bonum est, melior omni auro, Sir. 30. v. 15. quando igitur Deus nobis hanc gratiam exhibet, ut sanitati nos restituat, æquum est, ut ipsi mente gratias agamus, juxta illud, 1. Thess. 5. v. 18.

Equidem Servator non semper obviat ægris, ut his decem leprosis, quos in momento à leprâ liberavit: sed quando animadvertit è re nostra esse, morbis castigari nos, clamorem nostrum minus attendit, largitur tamen patientiam, ut perferte idem possimus, 1. Cor. 10. v. 13. propterea hoc in casu quoque ei gratias agamus, dicentes cum Davide: Bonum mihi, quia humiliasti me, Psal. 119. v. 71.

O quousquisque ægrotat, & jacet in lecto, ut Paralyticus iste, Matth. 9. v. 2. si sanus foret, nunquam precibus adeò invi-

gilaret, sed exhiberet membra sua ad iniquitatem, Rom. 6. v. 19.

Quousquisque cæcus est, si videre posset, oculos haberet plenos adulterii, 2. Petr. 2. v. 14. & videret extraneas, Prov. 23. v. 32.

Quousquisque mutus est, si fari posset, execrationibus & maledictis, turpiloquio & scurrilitate nimium delinqueret, Eph. 5. v. 4.

Id non fugit divinum Numen: ideò non semper corporis sanitatem largitur nobis, quando invocamus eum, sed diutius nos in morbis relinquit, ut hoc ipso ad preces, pietatem, patientiam aliasque virtutes inflammemur. Nam qui passus est in carne, desit à peccatis, 1. Petr. 4. v. 2.

Quandocunque itaque omnia licita media adhibuimus, quæ corporaliter & spiritualiter adhiberi possunt, & tamen ad preces nostras nullum auxilium apparet, caveamus, ne fortè murmuremus, sed in voluntate divinâ acquiescentes Jobum imitemur, qui in mediis tribulationibus Deum celebravit, dicens: Dominus dedit, Dominus abstulit, fir nomen Domini benedictum, Job. 1. v. 21. Deum siquidem diligentibus omnia in bonum cooperantur, Rom. 8. v. 28.

Quod si verò auxilium tibi suppetit, ut è morbis emergas, multò plus causæ habes Deo gratias agendi, ideò exemplum cape à Samaritano, qui gratiarum actionem nondiu differt, sed confestim revertitur, ubi animadvertit, se sanitati restitutum. Sic primum tuum iter sit ad ædem Domini, ut Deum celebres, & narres omnibus timentibus Deum, quanta fecerit animæ tuæ, Psal. 66. v. 16.

Sama-

Samaritanus contribules suos non exspectabat, nec per ingratitude[m] ipsorum à gratiarum actione abstrahatur. Sic tu solus revertere, dans gloriam Deo. Quia lata porta & spatiosa via est, quæ ducit ad perditionem, Matth. 7. v. 13.

Samaritanus magnâ voce magnificans Deum cecidit in faciem ad pedes Jesu, gratias agens ei. Sic & tu confitere Deo in directione cordis, Psal. 119. v. 7. dicens: Paratum cor meum, Deus, paratum cor

meum, cantabo & psallam in gloria meâ, Ps. 108. v. 1. seqq.

Hoc si fecerimus, Christus die novissimo fidem quoque nostram prædicabit, quæ medium illud est, per quod liberamur dum in hoc mundo vivimus. Et tunc transferet nos è valle tribulationis in palatium cæleste. Oculi enim ejus respiciunt fidem, Jer. 5. v. 3. hanc qui habet, vincit mundum, 1. Joh. 5. 4. habetq; vitam æternam, quam Deus nobis omnibus largiatur.

Amen.

DOMINICA XV. POST TRINIT.

Evangelium Matth. 6. 20. 24. -- 35.

EXORDIUM.

Sapientia & divitiis inclutus Rex Salomo, non citius domum sibi construxit, quàm structuram Templi Hierosolymitani absolvisset, ut constat ex 1. Reg. 6. & 7.

Hoc mysticè interpretabimur.

Sicut enim homo ex duabus partibus essentialibus constat, corpus è terra formatur, & in terram revertitur, Genes. 3. v. 19. Anima verò immortalis est, & corpore moriente, illa non moritur, sed redit ad Deum qui dedit illam, Eccles. 12. v. 7. Ita etiam duplicem curam adhibeam, quarum altera animam, altera corpus concernat. Anima eget spiritali nutritione, verbo nempe Dei & Sacramentis, hinc Hiskias Rex: Domine, in illis vivent, & in omnibus illis est vita Spiritus mei, Esa. 38. v. 16. & David: Secundum multitudinem cogitationum mearum in corde meo, consolatio-

ones tuæ lætificaverunt animam meam, Psal. 94. v. 19. Corpus verò indiget aquâ & pane, & vestimento quo tegit ea, quorum nos pudet, Sir. 29. v. 28.

Hunc in finem Deus quoque duas domus ordinavit, quarum beneficio utramq; partem, & animam & corpus procurare possimus. Templum est animæ domus, ubi spiritalis victus distribuitur, nempe vera Manna & aqua vitæ, qui manducaverit ex hoc, nunquam esuriet, & qui biberit ex hac, non sitiet in æternum, Joh. 6. v. 51. c. 4. v. 14. Corpus autem quod attinet, hinc quilibet ædes suas habet, in quibus negotia sua obire potest, quæ ad vitæ sustentationem requiruntur: hoc Deo non ad versum est, modò quilibet intra cancellos vocationis se contineat, neque supergrediatur, 1. Thess. 4. v. 6. ut verum evadat illud Prophetæ: sicut cavea plena avibus:

Quadrat in. huc Exordium, qd supra p. 313. repit Domin. 1. post Trin. sic